IL-QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Aaron M. Bugeja M.A. (Law), LL.D. (melit)

Illum it-22 t'Ottubru 2019

Appell numru 51 tal-2017

Il-Pulizija
vs
Andre ABELA

Il-Qorti :

1. Dan huwa appell minn sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) nhar il-25 ta' Jannar 2017 fil-konfront ta' Andre ABELA, karta tal-identita bin-numri 457988M fejn ġie mixli talli:

> Fil-31 ta' Jannar 2016 għall-ħabta tad-0930 ġewwa Ħ'Attard u f'dawn il-Gżejjer :
>
> 1. Ikkaċċja jew ipprova jikkaċċja, jieħu jew ipprova jieħu xi għasfur li huwa protett taħt dawn ir-regolamenti dwar il-Konservazzjoni tal-Għasafar Selvaġġi, u ċjoe zakak abjad Motacilla Alba (li mhux inkluż fi Skeda I jew II) jekk mhux skond dawn ir-regolamenti u skont il-kondizzjonjiet ta' kull liċenzja li tingħata taħtha;

2. Talli wkoll fl-istess data, lok, ħin u ċirkostanzi kkaċċja jew ipprova jikkaċċja xi għasfur minbarra dawk imsemmija fl-iskeda II tal-A.L. 79 tal-2006 hekk kif emendat (L.S.504.71) u ċjoe zakak abjad Motacilla Alba (li mhux inkluż fi skeda II jew III);
3. Talli wkoll fl-istess data, lok, ħin u ċirkostanzi kkaċċja jew ipprova jikkaċċja fuq l-art xi għasfur li mhux elenkat fit-Taqsima A tal-iskeda II u ċjoe zakak abjad Motacilla Alba (li mhux inkluż fi skeda II jew III).

2. Permezz tas-sentenza aktar il-fuq imsemmija, il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, wara li rat l-imputazzjonijiet miġjuba kontra l-appellat u semgħet il-provi prodotti u rat id-dokumenti kollha eżebiti f'dan il-każ, rat ir-regolamenti 4(1)(a) tas-S.L. 504.71 tal-Liġijiet ta' Malta, kif ukoll ir-regolamenti 5(1) u 5(3)(a) tal-A.L. 79 tal-2006 kif emendat bil-L.S. 504.71 tal-Liġijiet ta' Malta, sabet lill-istess appellat ħati tal-imputazzjonijiet kollha dedotti kontra tiegħu u kkundannatu għall-piena ta' multa t'elf euro (€1000) u ssospendietlu l-liċenza għal żmien sentejn minn dakinhar tas-sentenza u kkonfiskat l-eżebiti kollha.

3. Rat l-appell intavolat mill-ħati permezz ta' rikors li jġib id-data tat-3 ta' Frar 2017 li permezz tiegħu huwa qajjem żewġt aggravji, li in suċċint, huma :

(a) Kunflitt fil-provi prodotti li kellu jiġi interpretat favur tal-appellant in kwantu l-provi, senjatament li l-allegat reat ma seħħx fil-31 ta' Jannar 2016 kif imsemmi fil-komparixxi, iżda seħħ fil-31 ta' Jannar 2015 skont kif muri wkoll mill-irċevuta maħruġa mill-irċevuta maħruġa lilu numru 3652 maħruġa fil-31 ta' Jannarr 2015;

(b) In-nullita tad-deċiżjoni tal-Qorti tal-Maġistrati minħabba nuqqas ta' formalita' imsemmi fl-artikolu 382 tal-Kodiċi Kriminali.

4. Illi matul is-seduta tal-25 ta' Lulju 2019 l-appellant irtira t-tieni aggravju filwaqt li żamm ferm mal-ewwel aggravju imressaq minnu.

5. Illi din il-Qorti kellha terġa tisma' mill-ġdid ix-xiehda ta' Ryan Bonett li kien xehed quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) minħabba li d-deposizzjoni tiegħu ma kienetx traskritta. Bonett saħaq li huwa ma kienx għadu jaħdem mal-WBRU u għalhekk ma kellux aktar aċċess għad-dokumenti u f'dan il-każ, minħabba li għaddew aktar minn tliet snin ma kienx jiftakar dettalji speċifiċi dwaru.

6. Illi għalkemm l-imputat kien xehed quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) matul is-seduta tal-25 ta' Jannar 2017 u kien ukoll eżebixxa riċevuta, matul il-kors ta' dan l-appell huwa għażel li ma jagħtix id-deposizzjoni tiegħu.

Ikkunsidrat : -

7. Illi din il-Qorti qieset il-provi prodotti f'dan il-każ, fosthom l-NPS eżebit a fol 5 u redatt mis-Surġent 1141 Noel Tanti minn fejn jirriżulta li l-*incident date* hija indikata bħala l-31 ta' Jannar **<u>2016</u>**. Fl-*update* li hemm a fol 6 għall-istess NPS jirriżulta li fl-1 ta' Frar 2016 il-Pulizija kienu kelmu lil Richard Lia bħala rappreżentant ta' W.B.R.P. dwar l-inċident meritu ta' dan il-każ. Dawn il-fatti imsemmija f'dan ir-rapport ġew konfermati fl-affidavit ippreżentat

a fol 7 li jikkonferma li nhar il-31 ta' Jannar **2016** dan is-Surġent kien qiegħed ma PC 572 u għall-ħabta tad-0930 ta' dakinhar kien qiegħed jagħmel spezzjonijiet għal kaċċa illegali f'Ħ'Attard u waqt li kien qiegħed f'għalqa semgħa tir mill-viċin. Kemm hu kif ukoll PC572 raw għasfur jintlaqat u jaqa' fil-ħaxix. Induna li kien għasfur tal-bejt, dawwar rasu u fuq wara ta' pala tal-bajtar jara li kien hemm kaċċatur b'senter f'idu u nduna li dan kien għadu kemm spara fuq dan l-għasfur. PS1141 mar fuq dan il-kaċċatur u kkonfrontah bil-fatt li kien spara fuq għasfur tal-bejt. Dal-kaċċatur innega li kien spara fuq għasfur tal-bejt. PS1141 mar jiġbor dan l-għasfur li rriżulta li kien zakak. Ħadlu s-senter Beretta S/N E02466-05 u ħariġlu riċevuta tas-senter u żewġ skrataċ li kien fih. Irriżulta li dan il-kaċċatur kien l-appellant li ġie mwissi li kienu ser jittieħdu proċeduri minħabba li kien spara fuq għasfur protett. Wara PS1141 u PC572 marru l-W.B.R.U. fejn kelmu lil Richard Lia li nfurmahom li l-għasfur in kwistjoni kien zakak.

8. PC572 Antoine D'Amato ikkonferma li nhar il-31 ta' Jannar **2016** huwa flimkien mas-Surġent 1141 kienu qegħdin jagħmlu ronda fl-inħawi ta' Ħ'Attard. Imbagħad jirrakkonta verżjoni li hija simili għal dik mistqarra minn PS1141.

9. Ryan Bonnet kien xehed quddiem il-Qorti tal-Maġistrati u ppreżenta dokumenti. Quddiem din il-Qorti deher iżda stqarr li ma kienx għadu jaħdem mal-W.B.R.U. u li ma kienx jiftakar dettalji ta' dan il-każ li seħħ aktar minn tliet snin ilu. Biss quddiem il-Qorti tal-

Maġistrati ġie verbalizzat li kien eżebixxa dokument li dik il-Qorti kienet setgħet ħadet konjizzjoni tiegħu.

10. Inoltre jirriżulta wkoll li a fol 12, l-ispettur Colin Sheldon kien awtentika riċevuta bin-numru 0003652 li tindika d-data ta' meta ġiet rilaxxata lill-appellant bħala li kienet il-31 ta' Jannar **<u>2015.</u>** Din l-irċevuta mhix ċara min ħariġha mill-Kummissarju tal-Pulizija għax in-numru tal-Aġent tal-Pulizija ma jidherx ċar. Iżda fix-xiehda tiegħu PS1141 qal li kien ħareġ riċevuta lill-appellant. Għalhekk din il-Qorti tista' tifhem li din l-irċevuta ħariġha PS1141, iżda d-data fuq din l-irċevuta ma taqbilx mad-data meta huwa xehed li kien għamel l-ispezzjoni u qabad lill-kaċċatur *flagrante*, jiġifieri nhar il-31 ta' Jannar **<u>2016</u>**.

11. Biss minbarra din l-irċevuta hemm ukoll dokumenti oħra li ġew preżentati u awtentikati mill-Ispettur Colin Sheldon, u fosthom ir-ritratti taz-zakak maqtul a fol 13 u 14, nonche l-liċenza maħruġa mill-Uffiċju tal-Armi tal-Pulizija a fol 15. Dan id-dokument maħruġ f'isem l-appellant għall-perjodu 01/01/2016 sa' 31/12/2016 u li jindika li dan kien liċenzjat biex juża l-arma Benetti imsemmija aktar il-fuq matul dik is-sena għall-finijiet imsemmija fil-liċenza. Jidher hawnhekk li l-Prosekuzzjoni ħarġet kopja tal-liċenza għall-perjodu li kien ikopri d-data msemmija fil-komparixxi, jiġifieri l-31 ta' Jannar 2016 u mhux qabel dik is-sena.

12. Dokument interessanti eżebit fl-atti huwa dak a fol 17 li huwa *evidence bag* li d-data ta' meta maħruġa bħala **<u>30 ta' Jannar 2016</u>**! U dan jirrelata għal dak li suppost PS1141 u PC572 kienu qegħdin

jagħmlu, skont huma, fil-ġurnata tal-31 ta' Jannar 2016. A fol 19 imbagħad hemm l-oriġinali tal-irċevuta numru 003652 fejn id-data ta' meta ġiet maħruġa hija indikata bħala 31 ta' Jannar **2015.**

Ikkunsidrat : -

13. Din hija Qorti t'Appell Kriminali. Il-funzjonijiet tagħha ġew spjegati f'diversi sentenzi, fosthom fis-sentenza ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Emanuel Zammit*** deċiża mill-Qorti tal-Appell Kriminali (Sede Superjuri)[1] fejn intqal:-

> kif dejjem gie ritenut huwa principju stabbilit fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti li hija ma tiddisturbax l-apprezzament dwar il-provi maghmul mill-

---

[1] Tal-21 t'April 2005. Ara wkoll Ara, fost ohrajn, l-Appelli Kriminali Superjuri: ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Domenic Briffa***, 16 ta' Ottubru 2003; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Godfrey Lopez*** u r-***Repubblika ta' Malta v. Eleno sive Lino Bezzina*** 24 ta' April 2003, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Lawrence Asciak sive Axiak*** 23 ta' Jannar 2003, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Mustafa Ali Larbed***; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Thomas sive Tommy Baldacchino***, 7 ta' Marzu 2000, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Ivan Gatt***, 1 ta' Dicembru 1994; u ***Ir-Repubblika ta' Malta vs George Azzopardi***, 14 ta' Frar 1989; u l-Appelli Kriminali Inferjuri: ***Il-Pulizija vs Andrew George Stone***, 12 ta' Mejju 2004, ***Il-Pulizija vs Anthony Bartolo***, 6 ta' Mejju 2004; ***Il-Pulizija vs Maurice Saliba***, 30 ta' April 2004; ***Il-Pulizija vs Saviour Cutajar***, 30 ta' Marzu 2004; ***Il-Pulizija vs Seifeddine Mohamed Marshan*** et, 21 ta' Ottubru 1996; ***Il-Pulizija vs Raymond Psaila et***, 12 ta' Mejju 1994; ***Il-Pulizija vs Simon Paris***, 15 ta' Lulju 1996; ***Il-Pulizija vs Carmel sive Chalmer Pace***, 31 ta' Mejju 1991; ***Il-Pulizija vs Anthony Zammit***, 31 ta' Mejju 1991.

Fil-kawża ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Domenic Briffa*** ġie mistqarr li :

> Kif gie ritenut diversi drabi, hawn qieghdin fil-kamp ta' l- apprezzament tal-fatti, apprezzament li l-ligi tirrizerva fl- ewwel lok lill-gurati fil-kors tal-guri, u li din il-Qorti ma tiddisturbahx, anke jekk ma tkunx necessarjament taqbel mija fil-mija mieghu, jekk il-gurati setghu legittimament u ragonevolment jaslu ghall-verdett li jkunu waslu ghalih. Jigifieri l-funzjoni ta' din il-Qorti ma tirrizolvix ruhha f'ezercizzju ta' x'konkluzjoni kienet tasal ghaliha hi kieku kellha tevalwa l-provi migbura fi prim'istanza, imma li tara jekk il-verdett milhuq mill-gurija li tkun giet "properly directed", u nkwadrat fil-provi prodotti, setax jigi ragonevolment u legittimament milhuq minnhom. Jekk il- verdett taghhom huwa regolari f'dan is-sens, din il-Qorti ma tiddisturbahx (ara per ezempju Ir-Repubblika ta' Malta v. Godfrey Lopez u r-Repubblika ta' Malta v. Eleno sive Lino Bezzina decizi minn din il-Qorti fl-24 ta' April 2003, Ir-Repubblika ta' Malta v. Lawrence Asciak sive Axiak deciza minn din il-Qorti fit-23 ta' Jannar 2003, Ir-Repubblika ta' Malta v. Mustafa Ali Larbed deciza minn din il-Qorti fil-5 ta' Lulju 2002, ir-Repubblika ta' Malta v. Thomas sive Tommy Baldacchino deciza minn din il-Qorti fis-7 ta' Marzu 2000, u r-Repubblika ta' Malta v. Ivan Gatt deciza minn din il-Qorti fl-1 ta' Dicembru 1994).

> ewwel Qorti jekk tasal ghall-konkluzjoni li dik il-Qorti setghet ragjonevolment u legalment tasal ghall-konkluzjoni li tkun waslet ghaliha. Fi kliem iehor, din il-Qorti ma tirrimpjazzax id-diskrezzjoni fl-apprezzament tal-provi ezercitata mill-ewwel Qorti izda taghmel apprezzament approfondit tal-istess biex tara jekk dik l- ewwel Qorti kinitx ragjonevoli fil-konkluzjoni taghha. Jekk, izda, din il-Qorti tasal ghall-konkluzjoni li l-ewwel Qorti, fuq il-provi li kellha quddiemha, ma setghetx ragjonevolment jew legalment tasal ghall-konkluzjoni li tkun waslet ghaliha, allura din tkun raguni valida, jekk mhux addirittura impellenti, sabiex din il-Qorti tiddisturba dik id-diskrezzjoni u konkluzjoni.

14. B'hekk anke jekk din il-Qorti tistħarreġ ix-xiehda li tkun tressqet quddiem il-Qorti tal-Maġistrati, ir-rwol ta' din il-Qorti jibqa' dak ta' reviżjoni tad-deċiżjoni mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati. Fil-kors ordinarju tal-funzjoni tagħha, ma ssirx Qorti ta' ritrattazzjoni, ċjoe li terġa tisma' l-każ u tiddeċiedi l-każ mill-ġdid. Id-deċiżjoni jekk l-imputat ikunx ħati jew le qabel xejn teħodha l-Qorti tal-Maġistrati li għandha d-dover li tanalizza l-provi u l-argumenti legali u tasal għall-konklużjonijiet tagħha wara li tkun qieset kollox.[2]

15. Din il-Qorti, bħala Qorti tal-Appell Kriminali twettaq id-dmir ta' reviżjoni tas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati billi tara jekk u safejn, il-Qorti tal-Maġistrati, bis-saħħa tal-provi li jkunu ġew miġjuba mill-partijiet u tal-argumenti legali dibattuti quddiemha, setgħetx legalment u raġonevolment tasal għall-konklużjoni milħuqa minnha fis-sentenza tagħha. Huwa minħabba f'hekk u biex tilħaq dan l-għan li din il-Qorti, bħala Qorti tal-Appell tagħmel l-apprezzament tagħha tal-provi prodotti quddiem dik il-Qorti.

---

[2] u dan sakemm ma jkunx hemm raġunijiet eċċezzjonali entro l-parametri ta' dak li jipprovdi l-artikolu 428(3)(5) tal-Kodiċi Kriminali li din il-Qorti tkun tista' tiddeċiedi hi l-meritu tal-kawża.

16. Bosta drabi l-fatti li joħorġu mill-provi mhux dejjem ikunu jaqblu ma xulxin. Anzi ġieli jkun hemm xiehda li jgħidu bil-maqlub ta' xulxin. Għalhekk din il-Qorti trid tara jekk, u safejn, b'dawk il-provi li kellha quddiemha, l-Qorti tal-Maġistrati setgħetx tasal għall-konklużjonijiet tagħha kif jidhru fis-sentenza b'mod tajjeb u skont il-Liġi. Jekk din il-Qorti tara li l-Qorti tal-Maġistrati setgħet tasal għall-konklużjonijiet li waslet għalihom skont il-provi u l-argumenti legali li kellha quddiemha, allura din il-Qorti ma tibdilx il-konklużjonijiet milħuqa mill-Qorti tal-Maġistrati u dan għaliex jekk il-Qorti tal-Maġistrati tkun għamlet xogħolha tajjeb, din il-Qorti ma tistax taqbad u tibdlilha s-sentenza jekk ma jkunx hemm raġuni valida.

17. Jekk mill-banda l-oħra din il-Qorti tara li, mill-provi li nġiebu jew mill-argumenti legali imresqin quddiemha, l-Qorti tal-Maġistrati tkun żbaljat fl-apprezzament tal-provi jew fl-interpretazzjoni tal-argumenti legali imresqin quddiemha, b'mod li allura din il-Qorti tqis ma jkunx sigur u sodisfaċenti li tistrieħ fuq dawk il-konklużjonijiet, allura din il-Qorti imbagħad għandha s-setgħa u d-dmir li tibdel dik is-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati, jew dawk il-partijiet minnha li jirriżultaw li jkunu żbaljati jew li ma jirriflettux il-Liġi.

18. Il-kwadru probatorju preżentat lill-Qorti tal-Maġistrati dwar meta seħħ l-inċident meritu ta' dan il-każ huwa, fl-aħjar ipoteżi, inkonsistenti. Iż-żewġ xhieda prinċipali, PS1141 u PC572 jixhdu fl-affidavit li l-ispezzjoni seħħet fil-31 ta' Jannar 2016. Iżda d-dokumenti preżentati mill-Prosekuzzjoni stess jixħtu dubju serju

dwar il-korrettezza ta' din id-data. L-irċevuta rilaxxjata minn PS1141 bin-numru 0003652 hija datata 31 ta' Jannar 2015; mentri l-***evidence bag*** li suppost kien hemm l-għasfur maqtul mill-appellant eżebit fih iġġib id-data tat-30 ta' Jannar 2016. Jekk dan id-dokument jirrelata għall-eżebit relattiv għal dan il-każ, allura jkun ifisser li l-eżebit ġie meħud ġurnata qabel ma l-appellant inqabad jispara fuqu! Insomma, skont **Milton** f'***Paradise Lost : confusion worse confounded***.

19. Bid-dovut rispett, dan mhux mod kif il-Prosekuzzjoni tista' tippretendi li tipprova akkużi lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni. Din il-Qorti tqis li s-sentenza kundannatorja f'dan il-kwadru probatorju ta' konfużjoni fid-dati ma tistax titqies li hija *safe and satisfactory*. Jekk il-Prosekuzzjoni tixli persuna li wetqet reat f'data partikolari, hija obbligata li tipprova dik iċ-ċirkostanza ta' fatt bi provi li jwasslu sal-grad ta' suffiċjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni. Jekk dik id-data prospettata mill-Prosekuzzjoni tiġi reża dubbja bi provi mresqa mill-Prosekuzzjoni stess, allura din il-Qorti ma tistax tqis li l-Prosekuzzjoni tkun laħqet il-grad ta' prova meħtieġ minnha. Huwa meħtieġ li l-Prosekuzzjoni tkun **<u>konsistenti</u>** fil-provi li tressaq biex tkun tista' tirnexxi b'suċċess fil-prosekuzzjoni tal-azzjoni kriminali.

20. Id-dati fuq l-affidavits tal-Pulizija u l-NPS preżentati minnhom ma jaqblux mad-dati indikati mid-dokumenti preżentati mill-

Prosekuzzjoni – meta dawn – bi ftit attenzjoni u verifiki kellhom jaqblu ma xulxin b'mod matematiku. F'dan il-każ, dan ma seħħx u b'hekk id-dubju dettat mir-raġuni dwar verament meta ġie kommess id-delitt de quo kien jeżisti kjarament quddiem il-Qorti tal-Maġistrati.

Deċide

Għaldaqstant, għar-raġunijiet premessi, din il-Qorti qegħda tiddisponi minn dan l-appell billi tilqa' l-ewwel aggravju tal-appellant, tħassar u tirrevoka s-sentenza appellata u tilliberah minn kull imputazzjoni, ħtija, piena u konsegwenza.

Aaron M. Bugeja
Imħallef